

Helsingin hallinto-oikeus
Radanrakentajantie 5
00520 Helsinki
Lähetetään sähköpostilla osoitteeseen:

Asia

Lausunto asiassa 5811/03.04.04.04.10/2023

Lausunnon antaja

Espoon kaupunki

Valittajat

As Oy Kanttorinkoti

As Oy Munkinkoti

As Oy Ruustinnankoti

As Oy Kellonsoittajankoti

As Oy Nunnankoti

As Oy Kardinaalinkoti

Lausunto

Kaupunki pitää valitusta perusteettomana ja vaatii valituksen hylkäämistä. Kaupunginvaltuuston päätöksen kumoamiselle, asian palauttamiselle kaupunginvaltuustolle uudelleen käsiteltäväksi tai päätöksen täytäntöönpanon kieltämiselle ei ole oikeudellisia perusteita, sillä päätöstä ei ole tehty kuntalain 135 §:n toisessa momentissa tarkoitetulla tavalla virheellisesti tai lainvastaisesti, eikä valtuusto ole ylittänyt toimivaltaansa. Seuraavaksi kommentoimme muutoksenhakijoiden esittämiä väitteitä asia kerrallaan samassa järjestyksessä kuten muutoksenhakijat ovat tehneet.

1. ”Päätös on syntynyt kuntalain 135 §:n 2 momentissa tarkoitetulla tavalla virheellisessä järjestyksessä, koska uuden päiväkodin rakentamisesta on päätetty ennen kuin asiassa on tehty lapsivaikutusten arviointi.”

Kuntalain (410/2015) 135 §:n 2 momentin mukaisesti kunnallisvalituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt viranomaisena on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on muuten lainvastainen. Nyt kyseessä olevassa kunnallisvalituksessa on esitetty, että Espoon

kaupunginvaltuuston päätös 23.10.2023 § 120 on tehty 135 §:n 2 momentissa mainitulla tavalla virheellisessä järjestyksessä ja lainvastaisesti.

Kunnallisvalituksen ensimmäisen kohdan mukaan päätös on syntynyt kuntalain 135 §:n 2 momentissa tarkoitetulla tavalla virheellisessä järjestyksessä, koska uuden päiväkodin rakentamisesta on päätetty ennen kuin asiassa on tehty lapsivaikutusten arviointi. Asiassa riidatonta on, että Espoon Kasvun ja oppimisen lautakunta on päätöksessään 16.8.2023 § 125 (liite 1) hyväksynyt osaltaan Olarin 2 päiväkotia -hankkeen tarveselvityksen liitteen ja selostusosan mukaisesti, ja näin ollen kaupunginhallitus on voinut esittää valtuustolle tarveselvityksen hyväksymistä.

Lautakunta on päätöksensä yhteydessä edellyttänyt, että alueella varmistetaan riittävät koulutilat alueen kasvutarve huomioiden, että alueen liikenneturvallisuuteen ja syöttöliikenteeseen kiinnitetään erityistä huomiota hankkeen suunnittelun ja toteutuksen aikana yhteistoiminnassa alueen asukkaiden ja huoltajien kanssa ja että ennen Komeetan toimipistettä koskevaa opetuksen järjestämiseen liittyvää päätöstä lautakunnalle tuodaan vielä erikseen lapsivaikutusten arviointi. Komeetan toimipistettä koskevaa päätöstä on sekä ennen Olarin 2 päiväkotia hankkeen hyväksymistä että sen jälkeen käsitelty erillisenä asiassa lautakunnassa. Kasvun ja oppimisen lautakunta on päätöksellään 22.11.2023 § 173 (liite 2) hyväksynyt Päiväkehrän koulun Komeetan toimipisteen toiminnan päättymisen, ja tämän päätöksen oheismateriaalina lautakunnalle on aiemmin asetetun edellytyksen mukaisesti esitetty myös lapsivaikutusten arviointi.

Kunnallisvalituksen mukaan Espoon kaupunginvaltuusto on päätöksellään 21.3.2022 § 37 (liite 3) hyväksynyt hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman 2022–2025 ja ikäkausittaiset hyvinvointisuunnitelmat ja tätä kautta linjannut lapsivaikutusarviointien vaatimuksen. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman mukaan lapsivaikutusten arviointia/ennakkoarviointia toteutetaan lapsiin kohdistuvissa päätöksissä, huomioiden eri asukasryhmät kuten vieraskieliset, vammaiset ja seksuaali- ja sukupuolivähemmistöt. Kyseinen hyvinvointisuunnitelma on kaupungin sisäinen suunnitelma, jonka avulla ohjataan, johdetaan ja kehitetään lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointityötä kunnissa. Suunnitelman tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan vuosittain lautakuntien kautta kaupunginvaltuustolle. Suunnitelma on edellä kuvatun kaltaisesti tarkoitettu sisäiseksi ohjeeksi ja tavoitteeksi, eikä lapsivaikutusten arvioinnin puute tee kaupunginvaltuuston päätöksestä kuntalain 135 §:n 2 momentissa tarkoitetulla tavalla virheellisessä järjestyksessä tehdyksi. Valtuusto on kunnan ylin päättävä toimielin, ja sen toimivaltaan kuuluu itse arvioida, pitääkö se suoritettua valmistelua ja esitettyä selvitystä sisällöllisesti riittävänä vai haluaako se palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi.

2.”Päätös on syntynyt kuntalain 135 §:n 2 momentissa tarkoitetulla tavalla virheellisessä järjestyksessä, koska uuden päiväkodin rakentamisesta on päätetty ennen kuin asiassa on tehty riittävän laaja-alainen liikennevaikutusten arviointi.”

Kunnallisvalituksen toisen kohdan mukaan päätös on syntynyt kuntalain 135 §:n 2 momentissa tarkoitetulla tavalla virheellisessä järjestyksessä, koska uuden

päiväkodin rakentamisesta on päätetty ennen kuin asiassa on tehty riittävän laaja-alainen liikennevaikutusten arviointi.

Päätöksessään 23.10.2023 § 120 Espoon kaupunginvaltuusto on edellyttänyt, että alueen liikennesuunnitelmat tehdään turvallisiksi sekä alueen asukkaille että päiväkodin asukkaille. Liikennevaikutuksiin on kiinnitetty huomioita kaikissa asiaa koskevan päätöksenteon vaiheissa, ja liikenteen turvallisuus tullaan huomioimaan myös hankkeen suunnittelun edetessä. On kuitenkin huomioitava, ettei liikennevaikutusten arviointi ole lain edellyttämä osa valmistelua, eikä sen puuttuminen näin ollen tee päätöksestä kuntalain 135 §:n 2 momentissa tarkoitetulla tavalla lainvastaista. Liikenneturvallisuus on huomioitu päätöksenteossa, ja kaupunginvaltuuston edellyttämällä tavalla se tullaan huomioimaan myös hankkeen suunnittelussa ja toteutuksessa.

3. ”Päätös on kuntalain 135 §:n 2 momentissa tarkoitetulla tavalla lainvastainen, koska päätöksenteossa on sivuutettu asiassa annetut asiantuntijalausunnot.”

Kunnallisvalituksen kolmannen kohdan mukaan päätös on kuntalain 135 §:n 2 momentissa tarkoitetulla tavalla lainvastainen, koska päätöksenteossa on sivuutettu asiassa annetut asiantuntijalausunnot. Valituksessa on virheellisesti väitetty valituksen liitteenä olleiden lausuntojen olleen lautakunta-aineiston liitteenä Kasvun ja oppimisen lautakunnassa 19.2.2023. Kyseiset lausunnot ovat olleet oheismateriaalina 9.2.2022 ja myöhemmin 22.11.2023, kun kasvun ja oppimisen lautakunta on käsitellyt Päivänkehrän koulun Komeetan toimipisteen toiminnan päättymistä. Olarin 2 päiväkotia -hankkeen tarveselvitys on hyväksytty tästä erillisenä päätöksenä, eikä lautakunnan tai valtuuston tarveselvitystä koskevien päätösten oheismateriaalina ole ollut mainittuja lausuntoja. Lausunnoissakin esiin tuotuja haasteita on kuitenkin käsitelty laajasti myös Olarin 2 päiväkotia -hankkeen käsittelyn yhteydessä.

Valituksen kohdassa 3 tuodaan esiin myös asukkaiden ja ympäröivien taloyhtiöiden mielipiteet ja muistutukset koskien liittyvien kiinteistöjen asukkaille koituvaa haittaa ja lisääntyvän liikenteen aiheuttamia turvallisuusriskejä, sekä asukkaiden huolta lähimetsän hävittämisestä erittäin tiiviisti rakennetussa Olarissa.

Kuntalain mukaan valtuuston on pidettävä huolta siitä, että kunnan asukkailla ja palvelujen käyttäjillä on oikeus osallistua ja vaikuttaa kunnan toimintaan. Tätä osallistumista ja vaikuttamista voidaan edistää muun muassa tiedottamalla kunnan asioista ja selvittämällä asukkaiden mielipiteitä ennen päätöksentekoa.

Nyt kyseessä olevaa päätöstä Olarin kahdesta päiväkodista on valmisteltu pitkään ja avoimesti, ja siitä on uutisoitu aktiivisesti muun muassa paikallisessa lehdessä. Hankkeen suunnittelu on ollut hyvin tiedossa alueen asukkailla ja koulujen käyttäjillä sekä henkilökunnalla. Tästä esimerkkinä on kunnallisvalituksessakin mainittu hanketta vastustaneiden adressi, jonka on allekirjoittanut yli 900 kuntalaista. Adressi on ollut päätöksentekijöiden tiedossa ja saatavilla, mistä osoituksena on sekä kaupunginhallituksen päätöksessä 18.9.2023 § 239 että nyt kyseessä olevan

valituksen kohteena olleessa päätöksessä esitetyt eriävät mielipiteet, joissa kyseinen adressi on mainittu. Kuntalaisilla on ollut tosiasiallinen oikeus ja mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa toimintaan, mutta viime kädessä kaupunginvaltuusto kaupungin ylimpänä päättävänä toimielimenä tekee päätökset valtuuston enemmistön parhaaksi katsomalla tavalla.

4.”Vaihtoehtoisen tontin etsimistä ei ole suoritettu riittävällä tavalla eikä oikea-aikaisesti.”

Kunnallisvalituksen neljännen kohdan mukaan vaihtoehtoisen tontin etsimistä ei ole suoritettu riittävällä tavalla eikä oikea-aikaisesti. Kasvun ja oppimisen lautakunta on 19.4.2023 ohjeistanut valmistelijoita etsimään paremmin soveltuvan tontin, joka olisi sellaisenaan tai kaavamutoksella käytettävissä. Lautakunta-aineistossa 16.8.2023 ei ole ollut selvitystä siitä, mitä tontteja tutkittiin ja mitä niistä todettiin.

Kasvun ja oppimisen lautakunta on päätöksellään 16.8.2023 § 125 hyväksynyt osaltaan Olarin 2 päiväkotia -hankkeen tarveselvityksen liitteen ja selostuksen mukaisesti. Lautakunnan käsittelyssä on esitetty sekä palautusehdotus että hylkäysehdotus. Käsittelyssä tehdystä palautusehdotuksesta on äänestetty, ja palautuksen puolesta on äänestänyt 2 henkilöä, sitä vastaan 11 henkilöä. Hylkäysehdotus on rauennut kannattamattomana.

Lautakunnalla on ollut mahdollisuus palauttaa päätös uudelleenvalmisteltavaksi tai hylätä se. Lautakunta on kuitenkin päättänyt hyväksyä esityksen ja näin ollen todeta myös päätöksen valmistelun riittäväksi. Päätös on syntynyt oikeassa järjestyksessä, lautakunta ei ole ylittänyt toimivaltaansa eikä päätös muutoinkaan ole lainvastainen.

5.”Valtuuston puheenjohtaja Inka Hopsun tosiasioita vastaamaton puheenvuoro ennen äänestystä.”

Viidentenä kohtana kunnallisvalituksessa on vedottu valtuuston puheenjohtaja Inka Hopsun tosiasioita vastaamattomaan puheenvuoroon ennen äänestystä. Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta on 18.4.2018 päättänyt hyväksyä suomenkielisen opetuksen tilankäyttösuunnitelman vuosille 2018–2027. Kyseisessä päätöksessä lautakunta on linjannut, että Komeetan koulun tilat siirtyvät varhaiskasvatuksen käyttöön, mutta tätä ei hyväksytä tilankäyttösuunnitelman hyväksymisellä vaan erillisellä päätöksellä. Valtuuston puheenjohtajan yksittäinen lause valtuuston kokouksessa ei tee asiasta kuntalain 135 §:n 2 momentissa tarkoitettulla tavalla virheellistä tai lainvastaista.

Lopuksi

Edellä esitetysti kaupunginvaltuuston päätöksen kumoamiselle, asian palauttamiselle kaupunginvaltuustolle uudelleen käsiteltäväksi tai päätöksen täytäntöönpanon kieltämiselle ei ole oikeudellisia perusteita, sillä päätöstä ei ole tehty kuntalain 135 §:n toisessa momentissa tarkoitettulla tavalla virheellisesti tai lainvastaisesti, eikä valtuusto ole ylittänyt toimivaltaansa.

Asiakirjojen toimittamispyyntö

Hallinto-oikeus on pyytänyt toimittamaan kaikki valituksen kohteena olevan päätöksen perusteena olevat asiakirjat. Kyseisistä asiakirjoista suurin osa on toimitettu hallinto-oikeudelle jo aiemmin ja loput ovat tämän lausunnon liitteenä.

Liitteet

Liite 1 Kasvun ja oppimisen lautakunta 16.8.2023 § 125

Liite 2 Kasvun ja oppimisen lautakunta 22.11.2023 § 173

Liite 3 Kaupunginvaltuusto 21.3.2022 § 37